

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE

KRAJE VYSOČINA SE SÍDLEM V JIHLAVĚ

Tolstého 1914/15, 586 01 Jihlava, tel.: +420 567 564 551, e-mail: podatelna@khsjih.cz, ID: 4uuai3w

V Jihlavě dne 19. listopadu 2020

Č.j.: KHSV/25690/2020/II/OPK/Sek
Sp. značka: S-KHSV/25690/2020
Vyřizuje: Mgr. Rudolf Sekava
Č.j. odesílatele: ---
Počet listů/příloh: 2/0

Sdělení k obsahu Vaší žádosti

Na základě vaší žádosti vám zasíláme níže uvedené údaje týkající se kontrol školního nábytku provedených na základních a středních školách v Kraji Vysočina.

Co bylo předmětem kontrol?

Předmětem kontrol bylo dodržování ustanovení požadavků § 7 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a § 11 odst. 1) a 3) vyhlášky č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých v platném znění, co se týče vybavení a rozsazení žáků.

Zařízení pro výchovu a vzdělávání a provozovny pro výchovu a vzdělávání musí být vybavena nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků a podporuje správné držení těla. Židle a stoly pro děti a žáky musí splňovat normové hodnoty české technické normy upravující velikostní ukazatele nábytku a musí umožňovat dodržování ergonomických zásad práce žáků v sedě, které jsou upraveny v příloze č. 2 této vyhlášky. Pro výrobu školního nábytku platí norma ČSN EN 1729-1:2007 „Sedací a stolový nábytek pro vzdělávací instituce“ a její dodržení je podmínkou pro udělení certifikace na školní nábytek výrobcí nábytku.

Při výkonu SZD (státního zdravotního dozoru) byly sledovány požadavky na ergonomii ve vztahu k fyziologickým potřebám žáků, možnost nastavitelnosti školního nábytku, rozměry, certifikace nábytku, správnost užívání a vhodnost uspořádání během výuky.

Jak byly kontroly provedeny?

Kontroly byly prováděny vizuální formou, tedy pozorováním žáků při sezení v hodinách. Kontrolovány byly certifikační dokumenty a také byly prováděny řízené rozhovory s vedením školy a pedagogy. Během SZD byly ve školách rozdávány výchovné materiály vydané Státním zdravotním ústavem v podobě letáku „Sedíme zdravě - Jak na správné sezení“.

Kdy byly kontroly provedeny? Kde byly kontroly provedeny?

V roce 2012 a 2013 byl v Kraji Vysočina stanoven krajský regionální úkol sledování školního nábytku na základních školách. V tomto období bylo provedeno celkem 164 kontrol, celkem bylo zjištěno 71 závad, což je 43,2 % závad z počtu provedených kontrol.

V období od roku 2014 až do 2020 bylo provedeno celkem 168 kontrol školního nábytku na základních školách. Četnost vyhovujícího nábytku byla zjištěna u 156 škol, nábytek nevyhověl u 12 škol, což je 7,1 % závad z počtu provedených kontrol.

V období od roku 2014 až do 2020 bylo provedeno celkem 52 kontrol školního nábytku na středních školách. Četnost vyhovujícího nábytku byla zjištěna u 50 škol, pouze u 2 škol nábytek nevyhověl, což je 3,8 % závad z počtu provedených kontrol.

2014 - ZŠ 24 kontrol - 4 školy nevyhověly

- ŠS 10 kontrol - 1 škola nevyhověla

2015 - ZŠ 29 kontrol - 3 školy nevyhověly

- ŠS 9 kontrol - 0 škol nevyhovělo

2016 - ZŠ 7 kontrol - 1 škola nevyhověla

- ŠS 2 kontroly - 0 škol nevyhovělo

2017 - ZŠ 8 kontrol - 0 škola nevyhověla

- ŠS 5 kontrol - 1 škola nevyhověla

2018 - ZŠ 26 kontrol - 0 škol nevyhovělo

- ŠS 11 kontrol - 0 škol nevyhovělo

2019 - ZŠ 61 kontrol - 4 školy nevyhověly

- ŠS 14 kontrol - 0 škola nevyhověla

2020 - ZŠ 13 kontrol - 0 škol nevyhovělo

- ŠS 1 kontrola - 0 škol nevyhovělo

Informace o počtu zkontrolovaných tříd v jednotlivých školách nevedeme.

Výsledky provedených kontrol?

Při výkonu SZD bylo zjištěno, že ve většině případů jsou základní školy, zejména prvního stupně (od 1. - do 5. ročníku) vybaveny výškově stavitelným nábytkem nebo nábytkem alespoň tří velikostí bez nastavení. Některé základní školy jsou vybaveny výškově stavitelnými jednolavicemi.

Závady zjištěné u středních škol se týkaly spíše technického stavu lavic a židlí.

Na základě šetření bylo zjištěno, že rozsazení žáků se řídí podle jejich tělesné výšky, přihlíží se ke speciálním vzdělávacím potřebám, případným sluchovým a zrakovým vadám. Žáci během roku střídají místo sezení, aby se zabránilo jednostranné fyzické zátěži. Vzhledem k akceleraci růstu dětí školního věku bylo doporučováno pedagogickým pracovníkům alespoň 2x ročně zkontrolovat, jak skutečně žáci sedí, a zda mají velikostně odpovídající nábytek. Ve třídách se při vyučování provádí krátká cvičení mimo lavici, ale i alternativní polohy mimo lavice (klek, leh atd.) a dále jsou používány pomůcky pro dynamický sed (balanční míče, overball, balanční podložky). Balancováním a udržováním rovnováhy jsou automaticky zapojovány svaly stabilizačního systému, zejména hluboké zádové svaly fixující páteř, dále svalstvo dna pánevního, bránice, šijové a hluboké krční svaly. Posilováním svalů stabilizačního systému je páteř snadněji udržována ve fyziologické (správné) poloze.

Některé základní školy byly přihlášeny do projektu „Zdravá záda“ nebo do projektu „Zdravě sedět více vědět“.

Nejčastěji se vyskytující závady patří zejména ergonomicky nevyhovující školní nábytek

- sedací nábytek má opěradlo pro záda umístěn příliš vysoko, většinou zasahovalo až do oblasti hrudní místo bederní

- příliš dlouhý sedák, který zasahuje do podkolenní jamky a způsobuje zaškrcení

nebo nábytek, který není výškově upraven pro potřeby jednotlivých žáků

- příliš vysoká výška sedáku, tak, že při posazení žáka na konec sedáku nespočívají chodidla celou plochou na zemi

- vysoko nastavená pracovní deska stolu, která nespočívá ve výšce loktů volně spuštěných paží sedícího žáka

Závěr

Ve třídách je nutné mít k dispozici alespoň 2-3 druhy velikostních typů nábytku, zejména pro první stupeň je důležité mít 3 druhy, protože u mladších dětí jsou výškové rozdíly u dětí stejného věku výraznější. Pro I. stupeň jsou nejpotřebnější velikosti číslo 2 a 3, kdy právě velikost číslo 2 často ve třídách chybí, přestože je vhodná pro většinu žáků I. stupně.

Při nákupu nábytku se doporučuje požadovat u prodejce předložení certifikátu, vydaného certifikačním úřadem v ČR, který potvrzuje shodu nábytku s výše citovanou technickou normou. Legislativa požaduje různé velikostní typy, což zajistí i rozdílné výškové typy školního nábytku bez možnosti nastavení, proto není nezbytné kupovat pouze nastavitelný nábytek. Při nastavování nábytku jsou často potíže se snadností a časovou náročností změny nastavení nebo s ochotou opakovaně během školního roku nastavení měnit.

Mgr. Rudolf Sekava
vedoucí oddělení právního a kontrolního
podepsáno elektronicky

Rozdělovník
Obdrží: